

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa

KARTA PRZEDMIOTU

Dane ogólne:

Nazwa przedmiotu:	Pedagogika społeczna
Okres ważności karty:	ISE_P_P_I_(2021-2024)
Forma kształcenia:	Studia licencjackie
Forma studiów:	stacjonarne
Profil studiów:	praktyczny
Kierunek studiów:	Pedagogika
Specjalność/Specjalizacja:	

Przedmiot realizowany:

Rok	Semestr	Rodzaj zajęć	Liczba godzin	Wartość % zajęć	Rygor zaliczenia	ECTS
2	4	ćw	30	100	zaliczenie z oceną	6
		egz	0	100	egzamin	
		w	30	100	zaliczenie	
Razem			60			6

Jednostka prowadząca przedmiot:	Instytut Studiów Edukacyjnych
Koordinator:	Ilona Gembalczyk
Prowadzący zajęcia:	dr Ilona Gembalczyk
Moduł, grupa przedmiotów:	PRZEDMIOTY Z ZAKRESU TREŚCI KIERUNKOWYCH
Status przedmiotu:	obowiązkowy
Język wykładowy:	semestr: 4 - polski
Przyporządkowanie zajęć/grup zajęć do dyscypliny naukowej/artystycznej	pedagogika (wiodąca), filozofia, językoznawstwo, nauki socjologiczne, psychologia

Objaśnienia:

Rodzaj zajęć: obowiązkowe, do wyboru.

Forma prowadzenia zajęć: w - wykład, ćw - ćwiczenia audytoryjne, lek - lektorat, s - seminarium, lab - laboratoria, p - projekt, sk - samokształcenie, pr - praktyka zawodowa, war - warsztaty, k - konwersatorium, pw - praca własna, p.art. - pracownia artystyczna, zp - zajęcia praktyczne

Dane merytoryczne

Przedmioty wprowadzające i wymagania wstępne:
Wprowadzenie do pedagogiki, teoretyczne podstawy wychowania; rozumienie pojęć wychowanie, osobowość, środowisko wychowawcze, funkcje rodziny, funkcje szkoły.
Cel przedmiotu
Realizacja przedmiotu ma na celu ukazanie środowiska wychowawczego, jako jednego z ważnych czynników rozwoju i wychowania człowieka oraz dokonanie przeglądu i systematyzacji wiedzy z zakresu poszczególnych komponentów środowiska wychowawczego z jednoczesnym ukazaniem ich różnych funkcji. Realizacja przedmiotu ma także za zadanie teoretyczne i praktyczne zapoznanie się z metodami pracy pedagogicznej w środowisku. Ważnym celem zajęć jest także ukazanie nowych wyzwań, obszarów i zadań oraz miejsca współczesnej pedagogiki społecznej w zmieniającej się rzeczywistości edukacyjnej.

Szczegółowe efekty uczenia się				
Lp.	Opis efektu uczenia się	Metoda realizacji efektów uczenia się	Metody sprawdzenia efektu uczenia się	Odniesienie do efektów dla modułu/specjalności/kierunku studiów
1	Rozpoznaje, nazywa i wyjaśnia środowiskowe uwarunkowania procesu wychowania oraz definiuje podstawowe pojęcia pedagogiki społecznej.	M2 (Wykład konwersatoryjny), M3 (Pokaz), M4 (Studiowanie literatury przedmiotu), M5 (Dyskusja), M1 (Wykład konwencjonalny)	Kolokwium, Ocena udziału w dyskusji, Egzamin, Ocena pracy w grupie zadaniowej, Ocena prezentacji multimedialnej	K_W06, K_W03, K_W13
2	Rozpoznaje i opisuje współczesne zagrożenia rozwoju człowieka, ich wpływ na proces wychowania w różnych środowiskach wychowawczych oraz wskazuje praktyczne sposoby ich rozwiązywania.	M2 (Wykład konwersatoryjny), M3 (Pokaz), M7 (Prezentacje multimedialne), M4 (Studiowanie literatury przedmiotu), M5 (Dyskusja), M1 (Wykład konwencjonalny), M6 (Praca w grupach zadaniowych)	Kolokwium, Ocena udziału w dyskusji, Egzamin, Ocena pracy w grupie zadaniowej	K_W03, K_W07, K_W13
3	Charakteryzuje metody, formy oraz kierunki pracy pedagogicznej w środowisku z ukierunkowaniem na zastosowanie w praktyce.	M2 (Wykład konwersatoryjny), M3 (Pokaz), M7 (Prezentacje multimedialne), M4 (Studiowanie literatury przedmiotu), M1 (Wykład konwencjonalny)	Kolokwium, Ocena udziału w dyskusji, Egzamin, Ocena pracy w grupie zadaniowej, Ocena prezentacji multimedialnej	K_W06, K_W10, K_W07, K_W13
4	Dostrzega procesy społeczne zachodzące w środowisku życia człowieka i ukazuje ich wpływ na wychowanie i rozwój jednostek i grup.	M2 (Wykład konwersatoryjny), M3 (Pokaz), M7 (Prezentacje multimedialne), M6 (Praca w grupach zadaniowych)	Kolokwium, Ocena udziału w dyskusji, Ocena pracy w grupie zadaniowej	K_U09, K_U01, K_U08, K_U06, K_U11, K_U16, K_U10
5	Dokonuje diagnozy i analizy sytuacji wychowawczej i społecznej jednostek lub grup.	M7 (Prezentacje multimedialne), M4 (Studiowanie literatury przedmiotu), M5 (Dyskusja), M6 (Praca w grupach zadaniowych), M8 (Burza mózgów)	Kolokwium, Ocena udziału w dyskusji, Egzamin, Ocena pracy w grupie zadaniowej, Ocena prezentacji multimedialnej	K_U09, K_U01, K_U08, K_U06, K_U11, K_U16, K_U10
6	Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną w celu rozpoznania, interpretacji zjawisk wychowawczych zachodzących w środowisku oraz projektowania pracy pedagogicznej.	M2 (Wykład konwersatoryjny), M7 (Prezentacje multimedialne), M4 (Studiowanie literatury przedmiotu), M5 (Dyskusja)	Kolokwium, Egzamin, Ocena pracy w grupie zadaniowej, Ocena prezentacji multimedialnej	K_U09, K_U01, K_U08, K_U06, K_U11, K_U16, K_U10
7	Potrafi dokonać oceny swoich kompetencji i jest świadomy potrzeby ciągłego doskonalenia umiejętności zawodowych niezbędnych w pracy pedagoga. Systematycznie przygotowuje się do zajęć, w których bierze aktywny udział.	M2 (Wykład konwersatoryjny), M5 (Dyskusja), M8 (Burza mózgów)	Ocena udziału w dyskusji, Egzamin, Ocena prezentacji multimedialnej	K_K01
8	Jest świadomy istnienia etycznego wymiaru działania pedagoga oraz przejawia postawy wrażliwości i zrozumienia dla drugiego człowieka.	M4 (Studiowanie literatury przedmiotu), M5 (Dyskusja), M1 (Wykład konwencjonalny), M8 (Burza mózgów)	Ocena udziału w dyskusji, Ocena pracy w grupie zadaniowej	K_K03, K_K06
9	Wykazuje gotowość do podejmowania działań mających na celu przeobrażania środowiska wychowawcze. Pracuje w grupie.	M2 (Wykład konwersatoryjny), M5 (Dyskusja), M8 (Burza mózgów), M9 (Wypowiedź ustna)	Ocena pracy w grupie zadaniowej, Ocena prezentacji multimedialnej	K_K07
Metody realizacji efektów uczenia się (opis szczegółowy)				

Dyskusja (M5 - dyskusję wykorzystuje się w powiązaniu z analizą literatury przedmiotu w ramach ćwiczeń i wykładów konwersatoryjnych), Pokaz (M3 - pokaz multimedialny wykorzystuje się w ramach ćwiczeń i wykładów), Praca w grupach zadaniowych (M6 - prace w grupach zadaniowych wykorzystuje się w ramach ćwiczeń do przygotowania zadań w powiązaniu a analiza literatury przedmiotu), Prezentacje multimedialne (M7 - prezentacje multimedialne wykorzystuje się w ramach ćwiczeń do przygotowania zadanych tematów), Studiowanie literatury przedmiotu (M4 - studiowania literatury obowiązuje w ramach przygotowania do poszczególnych ćwiczeń i przygotowania do egzaminu.), Wykład konwersatoryjny (M2 - wykład konwersatoryjny wykorzystuje się w ramach wykładów, pozwala na aktywizację studentów), Wykład konwencjonalny (M1 - wykład konwencjonalny wykorzystuje się w ramach wykładów), Wypowiedź ustna (M9 - wypowiedź ustną na podstawie analizy literatury przedmiotu i własnych doświadczeń wykorzystuje się w ramach ćwiczeń), Burza mózgów (M8 - burzę mózgów wykorzystuje się w ramach ćwiczeń do analizy wybranych tematów)

Kryteria oceny i weryfikacji efektów uczenia się

wiedza:

- Kolokwium (kolokwium pisemne obejmujące treści ćwiczeń)
- Egzamin (egzamin pisemny obejmujący treści ćwiczeń i wykładów)
- Ocena prezentacji multimedialnej (ocena prezentacji multimedialnej wykorzystywana w ramach ćwiczeń w kontekście przygotowania do zajęć)
- Ocena pracy w grupie zadaniowej (ocena pracy w grupie zadaniowej wykorzystywana w ramach ćwiczeń w kontekście przygotowania do zajęć i aktywności studenta)
- Ocena udziału w dyskusji (ocena udziału w dyskusji wykorzystywana w trakcie ćwiczeń w kontekście aktywności i przygotowania do poszczególnych zajęć)

umiejętności:

- Kolokwium (kolokwium pisemne obejmujące treści ćwiczeń)
- Egzamin (egzamin pisemny obejmujący treści ćwiczeń i wykładów)
- Ocena prezentacji multimedialnej (ocena prezentacji multimedialnej wykorzystywana w ramach ćwiczeń w kontekście przygotowania do zajęć)
- Ocena pracy w grupie zadaniowej (ocena pracy w grupie zadaniowej wykorzystywana w ramach ćwiczeń w kontekście przygotowania do zajęć i aktywności studenta)
- Ocena udziału w dyskusji (ocena udziału w dyskusji wykorzystywana w trakcie ćwiczeń w kontekście aktywności i przygotowania do poszczególnych zajęć)

kompetencje społeczne:

- Egzamin (egzamin pisemny obejmujący treści ćwiczeń i wykładów)
- Ocena prezentacji multimedialnej (ocena prezentacji multimedialnej wykorzystywana w ramach ćwiczeń w kontekście przygotowania do zajęć)
- Ocena pracy w grupie zadaniowej (ocena pracy w grupie zadaniowej wykorzystywana w ramach ćwiczeń w kontekście przygotowania do zajęć i aktywności studenta)
- Ocena udziału w dyskusji (ocena udziału w dyskusji wykorzystywana w trakcie ćwiczeń w kontekście aktywności i przygotowania do poszczególnych zajęć)

Warunki zaliczenia

warunkiem zaliczenia zajęć jest obecność na zajęciach (wykłady i ćwiczenia zgodnie z ustaleniami prowadzącego zajęcia), pozytywne oceny z kolokwiów
terminowe oddanie prac i pozytywna ocena z przygotowanych zadań
aktywność na zajęciach
pozytywna ocena z egzaminu

Treści Kształcenia

	Liczba godzin
--	---------------

Semestr: 4

Forma zajęć: wykład

Zajęcia organizacyjne. Charakterystyka programu i przedmiotu. Regulamin i warunki zaliczenia. Literatura przedmiotu.
Geneza, rozwój, przedmiot i zadania pedagogiki społecznej.
Podstawowe pojęcia pedagogiki społecznej – środowisko, otoczenie, środowisko wychowawcze, siły społeczne, kultura, czas wolny i wypoczynek, praca socjalna, animacja społeczno – kulturalna, diagnoza pedagogiczna.
Środowisko wychowawcze jako podstawowe pojęcie pedagogiki społecznej, podstawowe komponenty, typologizacja środowisk wychowawczych.
Główne kierunki i formy pracy pedagogicznej w środowisku. Diagnostyka, profilaktyka, kompensacja, terapia. Opieka, pomoc, wsparcie społeczne.
Istota i zakres diagnostyki pedagogicznej w środowisku. Diagnoza w ujęciu pedagogiki społecznej.
Rodzina jako podstawowy komponent środowiska wychowawczego. Rodziny indywidualnego i społecznego ryzyka. Patologia rodziny
Środowisko lokalne jako środowisko wychowawcze.
Grupa rówieśnicza jako środowisko wychowawcze.
Współczesne zagrożenia rozwoju dzieci i młodzieży. Syndrom 3 B, dzieci ulicy.

30

		30
Forma zajęć: ćwiczenia		
Zajęcia organizacyjne. Charakterystyka programu i przedmiotu. Regulamin i warunki zaliczenia. Literatura przedmiotu. Metody pracy pedagogicznej w środowisku: metoda indywidualnych przypadków, metoda grupowa, metoda organizowania środowiska. Formy pracy pedagogicznej w środowisku. Samodzielność człowieka, uwarunkowania, stopnie samodzielności. Opieka, pomoc, wsparcie społeczne. Wolontariat – współczesny wizerunek, normy prawne. Wolontariat w pracy pedagoga. Rodzaje i rola organizacji i stowarzyszeń społecznych w społeczno - wychowawczej aktywizacji środowiska. Diagnoza sytuacji społecznej w grupie wychowawczej. Sposoby diagnozowania, analiza wyników. Rodzina jako środowisko wychowawcze. Rodzina wzorowa, normalna, jeszcze wydolna wychowawczo, niewydolna wychowawczo, patologiczna. Rodzina czasowo niepełna. Rodzina a sytuacja szkolna dziecka. Przemoc w rodzinie, szkole, grupie rówieśniczej. Formy przemocy. Diagnoza. Rekonstrukcja środowiska jako wynik diagnozy. Współczesne zagrożenia rozwoju i egzystencji człowieka. Wykluczenie społeczne. Bezrobocie, bezdomność, bieda. Niezaradność życiowa. Eurosieroctwo. Starość demograficzna jako nowy problem społeczny i pedagogiczny. Sytuacja osób starszych w rodzinie. Stereotypy, mity na temat starości i osób starszych. Marginalizacja i dyskryminacja osób starszych. Wybrane instytucje pracy socjalnej, kulturalnej i opiekuńczej. Młodzieżowy dom kultury. Świetlica środowiskowa. Biblioteka. Ośrodek pomocy społecznej. Centrum pomocy rodzinie. Hospicjum. Zaliczenie ćwiczeń.		30
Forma zajęć: egzamin		
Egzamin obejmuje treści przedmiotowe wykładów i ćwiczeń.		0
Literatura		
Podstawowa		
Janke A. (red.), <i>Pedagogika rodziny u progu XXI wieku.</i> , Wyd. Akapit, Toruń 2004		
Janowski A., <i>Poznanwanie uczniów. Zdobywanie informacji w pracy wychowawczej.</i> , Wyd. Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2002		
Kawula S., Brągiel J., Janke A., <i>Pedagogika rodziny. Obszary i panorama problematyki.</i> , Wyd. Marszałek, Toruń 2006		
Kawula S. (red.), <i>Pedagogika społeczna- dokonania, aktualności, perspektywy.</i> , Wyd. A. Marszałek., Toruń 2003		
Marynowicz-Hetka E. (red.), <i>Pedagogika społeczna.</i> , Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2006		
Pilch T., Lalak D., <i>Elementarne pojęcia pedagogiki społecznej i pracy socjalnej.</i> , Wyd. Żak., Warszawa 1999		
Pilch T., Lepalczyk I. (red.), <i>Pedagogika społeczna.</i> , Wyd. Żak, Warszawa 1995		
Radziewicz - Winnicki A., <i>Pedagogika społeczna.</i> , WAiP, Warszawa 2008		
Uzupełniająca		
Brańka Z. (red.), <i>Podmioty opieki i wychowania.</i> , Wyd. AP, Kraków 2002		
Kawula S., <i>Studia z pedagogiki społecznej.</i> , Wyd. WSP , Olsztyn 1996		
Radziewicz-Winnicki A., <i>Spółeczeństwo w trakcie zmiany.</i> , GWP, Gdańsk 2005		
Winkler M., <i>Pedagogika społeczna.</i> , GWP, Gdańsk 2009		
Sposób określenia liczby punktów ECTS		
Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się		Obciążenia studenta [w godz.]

Zajęcia dydaktyczne	60	
Samokształcenie	0	
Praca własna studenta	90	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	150	
Liczba punktów ECTS		
łączna liczba punktów ECTS przypisana do przedmiotu	6	
Bezpośredni kontakt z nauczycielem	L. godzin	ECTS
	60	2,4

1 godz = 45 minut; 1 punkt ECTS = 25-30 godzin

W sekcji 'Liczba punktów ECTS' suma punktów ECTS zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego.